

„NAŠ GLAS“ izide vsakega prvega, in petnajstega v mesecu. Mesečna cena za celo leto Din 40.—, za pol leta Din 20.—, za četrt leta Din 10.—. — Za inozemstvo je dodati poštino. — Oglasi po ceniku. —

NAŠ GLAS

Uredništvo: Ljubljana, Frančiškanska ulica 6/I. Rokopis se ne vrača. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo. — Upravništvo: Ljubljana, Frančiškanska ulica št. 6. Račun poštne agencije v Ljubljani št. 1467.

List za državne nameščence in upokojence

Dr. France Ogrin:

Pred božičnimi prazniki

V silovitih krčih in neprirodnih skokih se razvija povojno preusmerjanje človeške družbe. Nenavadno hlastanje, nestrpno iskanje in izbiranje je objelo vse panoge javnega udejstvovanja, gospodarske, prosvetne in družabne probleme. Vse išče in zahteva nov družabni red. Tega pa ni mogoče doseči brez borbe in pretresov. Neusmiljeno, kruto in brez pomislekov se bore med seboj za mesto na soncu, za zemeljske dobrine posamezniki, sloji, narodi in države. Ker gre za popolno uničenje ali vsaj za oškodovanje nasprotnika v vsakem primeru, nihče več ne izbira med milejšimi in ostrejšimi sredstvi. Čim bolj občutna so, tem bolj. Svarilni glas vesti je že davno utihnil, zakoni pravdnosti vzbujajo samo še pomilovalen smeh oblasti željnim sebičnejšem.

Ta neizprosna borba je rodila splošno nezaupanje in medsebojno sovraštvo, izpridila značaje in dobre družabne običaje in razmerja, skratka rodila je neizmerno gorje. Govorimo o krizi vsega in vseh. Ali je bilo vedno tako? Skoroda! Čeprav ne v tolikšni meri in v tako spačenih oblikah. Človeški rod je živel v večnih borbah in tekmah, v neprestanem presnavljanju in izpreminjanju svojega družabnega ustroja. To nam pokaže že bežen pogled v razvoj gospodarske in socialne zgodovine.

Za prehod iz srednjeveškega, fevdalno-oligarhičnega stanja do upoštevanja človeškega dostojanstva posameznika in do priznanja enakovrednosti vseh, tudi nižjih slojev družbe, niso zadostovale samo evolucije, potrebna so bila tudi revolucionarna gibanja, ki so rušila z elementarno silo dotedanji družabni red. Spominjamo se samo velike francoske revolucije leta 1789. in na revolucije evropskih narodov leta 1848. S temi pojavi je bila združena velika preusmeritev v odnosih med posamezniki, med sloji ter med temi in državnim občestvom.

Na novih družabnih in gospodarskih temeljih se je postavila državno-sociološka zgradba, v kateri sta sicer prevladovala individualizem in kapitalizem, vendar pa je bilo v njej tudi

prostora za socialno pravičnost nasproti šibkim plastem. O tem priča živahno se razvijajoča socialna zakonodaja ter oživetvorjenje raznih človekoljubnih in dobrotelčnih naprav v raznih državah zadnjih desetletij pred veliko vojno.

Preden pa se je mogel ta organizem razviti in dozoreti v etiško-socialno zgradbo, ga je domala uničil požar svetovne vojne. Zrhljal je vse dosežanje pravne in gospodarske temelje človeške družbe. Nastal je prevrat, ki skoro nima primere v zgodovini. Zraslo je mahoma toliko novih gospodarskih, socialnih in političnih načrtov in zahtev, da se nahaja sedanji rod, kakor na vulkanu, ki v njem neprestano vre in kipi. Poedinci, pa tudi celi sloji in države se neprestano trudijo in ne izbirajo v tem boju srestev, samo da pribore čim več ugodnosti in zemeljskih dobrin. Kakor da je smisel sveta, da je prava sreča v tem, da je eden sit in v časteh, drugi pa lačen in zapuščen. Bore se in pobijajo fašistični, komunistični in demokratični programi in načrti, pa imperializmi narodov in držav...

Ni življenja in napredovanja brez popuščanja, brez sporazumevanja. Dajte poedincu, kar mu po naravnih postavah gre, pa družbi in državi, kar jima je potrebno, da moreta opravljati vzvišeno nalogo, delo za skupni blagor in za blaginjo vseh posameznikov. Še je čas, da se obvarujemo katastrof, državljskih prekucij, vojnih grozot...

Dan se krajša, snežinke blesteče padajo z oblačnega neba. Sonce se skriva v meglah in za gorami. Toda ni več daleč dan, ko spet vstane in se ponovno prerodi za novo srečo ljudstev v složnejšem sožitju. Dobrotni nebeščani, častitljivi sv. Miklavž in Božiček se spuščajo med zemljane in prinašajo pridnim otrokom darila, njim in odraslim pa blagovest miru. S prerojenjem narave, z božjim rojstvom v novo luč, spoznanje in razsvetljenje, da bo človeštvu bolje in lepše v ti solzni dolini, kjer naj vendar že spet zadoni odrešilni angelski klic:

Mir ljudem na zemlji, ki so dobre volje!

O novem finančnem zakonu

Hkrati s poročilom fin. ministra k predlogu državnega proračuna za leto 1938./1939. je bil narodni skupščini izročen tudi osnutek finančnega zakona za prihodnje proračunsko leto.

Tehnično je ta predlog različen od dosedanjih, da so nekatere določbe, ki se ponavljajo vsako leto v finančnem zakonu, opremljene s pripombo, da veljajo avtomatsko toliko časa, dokler ne bodo s posebnim zakonom izrečno odpravljene ali spremenjene. Zato teh stalnih določb ne bo treba vsako leto več obnavljati. V splošnem ima novi finančni zakon — vsaj doslej! — v primeri z letošnjim malo določb, ki bi bistveno izpreminjale zakonske ali druge obstoječe predpise. Koliko »amandmanov« (in kakšnih!) bodo še vrinili do 31. marca 1938, pa nihče danes še ne ve.

V splošnem nas zanimajo samo nekatere določbe. Tako n. pr. ostane še naprej v veljavi predpis o izrednem 1% prispevku k uslužbenskemu davku, ki ga plačujemo državni uslužbenci in ki naj bi bil že po svojem imenu le začasna in zgolj izjemna obremenitev. Pripomnimo naj tudi, da se prav tako glede odkupnine za cestno delo ni nič spremenilo in novi finančni zakon ni

ma nobenih določb, ki bi odpravile to breme, ki velja v Sloveniji edino le še za nas — kuluk. Kuluk bomo torej plačevali tudi še v prihodnjem proračunskem letu.

Ostala je že tolikokrat ponavljana določba, da se tudi v novem proračunskem letu ne smejo postavljati ne zvančniški, ne služiteljski za pisarniško službo. Kakor je videti, bosta polagoma v upravni službi ti dve kategoriji uslužbencev sploh izumrli in jih bodo nadomeščali dnevničarji.

Za nas pa je najvažnejša določba, ki spreminja § 145. urad. zakona, ki govori o tem, da prevzame s 1. aprilom 1938 izplačevanje rodbinskih pokojnin Državna hipotekarna banka. Doslej je namreč izplačevala te rodbinske pokojnine država iz rednih proračunskih sredstev, po 1. aprilu 1938 naj bi se pa plačevale rodbinske pokojnine iz uradniškega pokojninskega sklada, katerega zbira iz naših prispevkov in upravlja Državna hipotekarna banka v Beogradu. V novi obliki določa § 145. u. z. sledeče: Izplačilo rodbinskih pokojnin in doklad k tem pokojninam prevzame poslej za zmeraj finančno ministrstvo. V kritje teh izdatkov bo Državna hipotekarna banka izročala finančnemu

ministrstvu vse dohodke uradniškega pokojninskega sklada, ki bodo pritekali po 1. aprilu 1938. Če bo teh prispevkov več kakor jih bo treba za izplačilo rodbinskih pokojnin z dokladami vred, se pribije presežek osnovni glavnici uradniškega pokojninskega sklada. To osnovno glavnico pa tvorijo vsi naši prispevki, nabrani pred 1. aprilom 1938. Osnovne glavnice uradniškega sklada finančno ministrstvo ne sme v nobenem primeru načeti in ne uporabiti. Je torej nedotakljiva. Če bodo

redni prispevki za pokojninski sklad prenizki, da bi se z njimi krile vse rodbinske pokojnine, bo razliko prispevala država iz rednega proračuna. Podrobne predpise za izvršitev tega na novo urejenega § 145. u. z. izda finančni minister.

Ta določba je izredne važnosti za vse državno uslužbenstvo, saj ureja na popolnoma novi podlagi vprašanje pokojninske preskrbe družin državnih uslužbencev. Zaradi pomembnosti tega vprašanja bomo o tem čimprej obširneje pisali.

Jože Lipovec, orož. upokojenec:

Obupne razmere orožn. upokojencev

(Nadaljevanje in konec.)

1. K čl. 5. orožniškega zakona naj se dostavi: »Vsi doslej upokojeni orožniki se prevedejo glede pokojnine po položaju in službenih letih v dotične stopnje, ki istim po členu 5. tega zakona pripadajo.«

2. K čl. 8.: »Isto naj velja tudi za vse že doslej upokojene in v bodoče upokojene orožnike in njih vojce.«

3. K čl. 121.: »To velja tudi za vse dosedanje orožniške upokojence.«

4. K čl. 127.: Drugi stavek naj se glasi: »Poleg ženi in svojem pripadajoče pokojnine, naj se dādo istim kot podpora enomesečni redni prejemki umrlega.«

5. K čl. 132.: Datum naj se glasi kakor v členu 123. in sicer 1. april 1928.

Teh k uredbi z zakonsko močjo predlaganih sprememb pa ministrski svet iz neznanih vzrokov ni osvojil. Na ta način je torej nastala velika škoda, a še večja krivica za vse upokojence, ki so bili do leta 1923. upokojeni po zakonu iz leta 1922., a katerih ministrski svet in resorno ministrstvo nista hotela izenačiti z upokojenci, upokojenimi po letu 1923., ki prejemale svoje pokojnine urejene po zakonu od 22. marca 1929. leta. Kako silna je razlika med zakonom, izdanem dne 1. aprila 1922 in med zakonom od 22. marca 1929, je razvidno iz naslednjega:

Isti staroupokojenec, ki ga nava-jam zgoraj, bi imel po zakonu iz leta 1929. naslednje pokojninske prejemke: Osnovna plača znaša po tem zakonu 440 din mesečno, položajna plača znaša 200 din mesečno, stanarina 85 din mesečno, službena doklada znaša 70 din mesečno, — ali skupaj 795 din mesečno, brez draginjskih doklad. Draginjska doklada znaša za II. razred 550 din mesečno. Tako bi znašala mesečna pokojnina brez žene in otrok 1345 din, medtem ko znaša zdaj 784,74 din. Razlika torej 560,26 din na mesec. Za to razliko smo že prikrajšani od leta 1923. dalje. Da je to očitna krivica, je samo po sebi razumljivo.

Izšel je pa dne 27. septembra 1930 tudi povsem nov Zakon o orožništvu, ki je objavljen v »Službenem listu k. banske uprave dravske banovine« v Ljubljani z dne 12. dec. 1930, št. 43., letnik I. V tem zakonu pravi člen 120., da stopi zakon v veljavo z dnem, ko ga podpiše kralj, obvezno moč pa dobi, ko se objavi v »Službenih novinah«. S tem dnem izgube veljavo zakon o orožništvu in zakon o orožniškem pokojninskem skladu z dne 1. aprila 1922 ter uredba o izpremembah in dopolnitvah zakona o orožništvu in zakona o orožniškem pokojninskem skladu z dne 22. marca 1929, kakor tudi vse določbe ostalih zakonov in uredb, ki se nanašajo na predmete, urejene s tem zakonom.

Po zakonu o orožništvu iz l. 1930. so torej vse uredbe in zakoni, nastali pred letom 1930. preklicani in razveljavljeni. Kje se pa sedaj nahajamo

staroupokojenci? Po zakonu v pokojninskem fondu od 1. aprila 1922 smo upokojeni in po tem še danes prejemo svoje pokojnine, a po zakonu od 12. dec. 1930 isti ni več v veljavi. Smo torej staroupokojenci brez vsakršnega zakona ali uredbe! Tako torej že od 12. dec. 1930 dalje živimo kar tja v en dan, brez kakršne koli zakonske podlage. Smo torej po 25 letih povsem brezpravn!

V Avstriji je bilo pokojninsko vprašanje povsem drugače rešeno in urejeno, in želeli bi bilo, da bi ta postopek naša država vsaj približno posnemala. Tako je n. pr. v Avstriji država sama plačevala v pokojninski fond. Štela je k pokojnini tudi vsa leta prebita v vojaški kadroški službi. Vsako dosluženo leto pri orožništvu se je štelo za 16 mesecev. Poleg tega je plačevala pri orožništvu po 3 letih službe 100 kron, po 4 letih 200 kron, po 8 letih 300 kron, po 12 letih 400 kron, po 16 letih 500 kron in po 20 letih službe 600 kron službene doklade, ki se je po odstotkih vračunavala tudi v pokojnino. Poleg te službene doklade je plačevala še tako zvano aktivitetno doklado, ki je znašala pri orožniku z 20 leti službe 23 kron mesečno, — ali 408 kron na leto in se je tudi po odstotkih vračunavala v pokojnino. Dajala je pa še pri vstopu v orožniško službo 200 kron za nabavo obleke, nato pa stalni letni pavšal za uniformo 100 kron. Iz teh postavk se lahko vidi, kakšno pažnjo je posvečala stara Avstrija žandarmerskim uslužbencem.

Nobene od navedenih postavk ne zapazimo v našem zakonu o orožništvu.

Ob nastanku Jugoslavije je naša drž. blagajna od pokojninskega sklada na Dunaju, ki je bil takrat pridružen ministrstvu za dež. brambo, prevzela veliko premoženje več milijonov zlatih kron za kritje izdatkov za prevzete uslužbence in upokojence. Takoj po prevzemu tega denarja so pa jugoslovanska oblastva poskrbela, da nam je bila takoj črtana aktivitetna in službena doklada, pustili so nam osnovno plačo in jo iz kron spremenili »al pari« v dinarje. V nadomestilo za črtane aktivitetne in službene doklade so nam dali draginjsko doklado, razvrščeno po draginjskih razredih. Ta doklada se pa niti zdaleka ne da primerjati s črtanimi avstrijskimi dokladami.

Marsikdo bi morda mislil, da se v Jugoslaviji za ureditev svojih pokojninskih prejemkov nismo dovolj brigali, pa ni tako. Poleg resolucij, ki smo jih pošiljali na vsa odločujoča mesta, je »Društvo orožn. upokojencev Jugoslavije« s sedežem v Ljubljani, že vsa leta obveščalo poslance, senatorje in ministre o nevdržnem stanju staroupokojencev. Objubljalo se je na vse strani, a napravilo nič. Poznali so nas po navadi samo takrat, kadar so nas rabili na voliščih, a po volitvah je pa spet vse mirno v Gospodu zašpalo. In tako še zdaj po 19 letih po osvoboje-

nju in zedinjenju čakamo na pravično ureditev naših pokojninskih prejemkov.

Kakor razberemo iz časopisnih vesti, je finančni minister vnesel za proračunsko leto 1938/1939. postavko 2.716.200 din za pokojnine. Upamo, da smo pri tej zvišani postavki upoštevali tudi orožniški staroupokojenci ter bi pa na ta način z novim proračun-

skim letom bili izenačeni z našimi tovariši - novoupokojenci.

Še enkrat pa prosimo vse gg. poslance, senatorje in ministre, naj se za naše obupne razmere zavzamejo in poskrbe, da bo tudi vprašanje orožniških staroupokojencev v novem proračunskem letu ugodno rešeno.

Državni uslužbenci v Avstriji

Po načrtu avstrijskega državnega proračuna bo v letu 1938. določenih 80.284 civilnih drž. službenih mest. Nasprotno letu 1937. se število uslužbencev zniža za 104. Pri tem je treba pripomniti, da niso vštet vojaški uslužbenci in pa uslužbenci avstrijskih zveznih železnic, ki se vodijo posebe, odkar so bile avstrijske zvezne železnice komercializirane.

Če pregledamo v podrobnostih statistiko službenih mest, vidimo, da je v splošni državni upravi določenih 19.192 pragmatičnih mest upravnih uslužbencev in 4383 pogodbenih uslužbenskih mest. K temu pride 1460 sodnikov in 120 uradnikov državnih pravdnistev. Državnih učiteljev in šolskih nadzorikov je 4735 (ostali so uslužbenci posameznih avstrijskih pokrajinskih vlad, ki jih plačujejo iz svojih deželnih proračunov). Dodati je še nad 21.000 policijskih uslužbencev, tako da je v splošni državni upravi nameščenih 51.082 nameščenec. Monopolskih uslužbencev in nameščenecv državnih podjetij in poštne hranilnice je 25.695, ostali so razni pogodbeni uslužbenci in pokrajinski nameščenci, katere je prevzela država.

Avstrijski finančni minister je k temu razmeroma visokemu številu državnih uslužbencev podal pojasnilo, da mora država, kjer je treba zadostiti tako visokim in vsestranskim nalogom javne uprave, kakor se to pojavlja v modernih državah, pač nositi tudi stroške za ta upravni aparat. Kritike zaradi

prevelikega števila uslužbencev in radi visokih izdatkov so možne in pravilne le, če so ocenjevalcu znane tudi obsežne zahteve javne službe. Kdor pa ne pozna kompliciranega ustroja današnje države in njene upravne službe, ne more pravično soditi o teh zamotanih vprašanjih.

Zadnja leta se je ponovno že pokazalo, da pretirano znižavanje osebja izziva upravičeno nejevoljo prebivalstva, ker trpi točnost in naglost uradovanja, hkrati pa je v mnogih primerih taka redukcija uslužbenstva naravnost v škodo državnih gmotnih interesov. Pokazalo se je to na primer zlasti tedaj, ko so se izvedle v davčni službi obsežne redukcije izvršilnega nameščenstva, kar je povzročilo silno znižanje državnih dohodkov.

Za vseh približno 80.000 avstrijskih drž. uslužbencev je po predlogu proračuna potrebno kritje v višini 321 milijonov 480.000 šil. Povprečno pride na posameznega uslužbenca, če upoštevamo tudi pripadnike avstrijske zvezne vojske, na mesec po 308 šil. prejemkov. Ker je treba za davek, bolniško zavarovanje, pokojninski sklad in drugo odbiti povprečno vsaj 28 šil. na mesec, ostane približno mesečni dohodek 280 šilingov. Če preračunamo to v našo valuto, prejemajo avstrijski aktivni uslužbenci povprečno po 2520 din na mesec, kar je v primeri z našimi prejemki prav lepa in zavidanja vredna plača.

Železniške legitimacije upokojencev

Dravska finančna direkcija v Ljubljani je izdala razglas o izdajanju novih železniških legitimacij za upokojence, iz katerega povzemamo:

»Vsi državni upokojenci(ke), ki so zase in za svoje rodbinske člane v letu 1937. dobili od dravske finančne direkcije železniške legitimacije modre barve, izstavljene za leto 1937., naj jih zaradi podaljšanja veljavnosti za prihodnje leto predložijo tej direkciji takoj v začetku leta 1938.

Vsaki legitimaciji je treba priložiti železniško znamko za 2 din, ki se kupi pri blagajni železniške postaje. Znamke pa ne sme nihče sam nalepiti v legitimaciji. Predložene poštne znamke ali kolke bo direk-

cija upokojencem vračala, ker jih ne more uporabiti. Dalje se mora predložiti tudi odrezek čekovne nakaznice, po kateri je upokojenec prejel pokojnino za zadnji mesec. Brez tega dokazila se veljavnost legitimacije ne bo podaljšala, ker se sicer ne more ugotoviti istovetnost prosila. Prav tako mora poslati kupon čekovne nakaznice, kdor prosi za novo železniško legitimacijo.

Do konca oktobra 1937 naročene železniške legitimacije za leto 1938. so se upokojencem na deželi razposlale po pošti. Po prejemu nove legitimacije mora vsakdo vrniti finančni direkciji svojo staro železniško legitimacijo sive barve, ki jo je tre-

ba izročiti direkciji državnih železnic. Svoje slike smejo upokojenci iz starih legitimacij odstraniti.

Upokojenci, ki stanujejo v Ljubljani, so bili pozvani, naj pridejo po legitimacije osebno na finančno direkcijo. Tisti pa, ki

so legitimacije naročili po 1. novembru, jih bodo dobili po božičnih praznikih. Zaradi ugotovitve istovetnosti je treba prinesiti s seboj kupon čekovne nakaznice za mesec december 1937 in hkratu izročiti staro železniško legitimacijo sive barve.

Vestnik

VESELE BOŽIČNE PRAZNIKE

voščita vsem naročnikom, sotrudnikom, oglaševalcem in vsem prijateljem lista sploh

uredništvo in uprava.

Prihodnjo številko, prvo številko jubilejnega, XX. letnika našega lista, pošljemo na ogled večjemu številu aktivnih in upokojenih drž. uslužbencev, ki na list še niso naročeni.

Zvišanje prejemkov po 1. aprilu 1938? Državne uslužbenke, tako aktivne kakor upokojene (te še prav posebno!), hudo skrbi, kdaj bodo spet zvišani prejemki, tako, da bodo dosegli po svoji kupni moči vsaj tisto višino, na kateri so bili leta 1935. pred redukcijo. Kako je s tem, je nejasno. Iz izjave fin. ministra, ki jo je podal ob predložitvi predloga državnega proračuna za leto 1938./39., pa izhaja tole: Od zvišanja izdatkov v novem proračunu odpade na povišanje prejemkov drž. uslužbencev približni znesek 140 milijonov dinarjev (poleg zneska 100.000.000 din, ki je v ta namen že določen s povečanjem proračuna za gospodarstvo in narodno obrambo). V oktobru 1935 so se znižali aktivnim in upokojenim uslužbencem prejemki skupno za 380 milijonov dinarjev, letos z novembrom so aktivni (in deloma upokojenci) od tega zneska dobili povrnjenih 240 milijonov dinarjev. Če naj se torej upokojencem vrnejo prejemki, kakršne so imeli pred redukcijo leta 1935., je treba še 140 milijonov dinarjev. Ali so ti milijoni mišljeni v znesku, ki ga navaja poročilo fin. ministra — ali je pa teh, tam omenjenih 140 milijonov dinarjev le del že letos dovoljenega poviška, to iz poročila ni razvidno. Upajmo na najboljšo.

Nova grobova. Dne 5. decembra je umrl v častiljivi starosti 87 let upokojeni podmaršal Josip Tomš. Sin kmečkih staršev je študiral gimnazijo, nato se je vpisal na Dunaju na filozofsko fakulteto, kjer se je pokazal kot odličnega matematika. Po odsluženem kadroškem roku je ostal v vojaški službi in se povzpel že s 26 leti do majorja. Dolga leta je služil general Tomš kot predavatelj na višji vojaški šoli. Po 40 letih službe je bil upokojen, med vojno reaktiviran in povišan za podmaršala. — Blagopokojni general Tomš je bil ves čas življenja zvest in odločen Slovenec, kar je tudi vselej brez strahu pokazal. Bil je pa tudi izredno agilen stanovski tovariš, ki je še kot upokojenec ohranil nezmanjšano zanimanje za vse težnje in prizadevanja pripadnikov svojega stanu. Vzornemu narodnjaku, plemenitemu človeku in našemu staremu dolgoletnemu naročniku ohranimo časten spomin! — V noči od 5. na 6. decembra je preminul v Ljubljani upokojeni ravnatelj tobačne tovarne Ivo Tomc. Pokojnik je bil eden najvnetejših stanovskih delavcev v svoji stroki, tako da je ne le kot predstojnik, temveč tudi kot tovariš zapustil med uslužbenstvom

tobačne tovarne najlepši spomin. Kot zastopnik monopolskega uradništva se je blagopokojni ravnatelj Tomc zelo uspešno udeleževal in vneto zastopal interese svoje organizacije in stanu. Bil je od početka zvest naročnik našega lista. Neutrudnemu stanovskemu organizatorju in vzglednemu tovarišu je trajen spomin zagotovljen!

Zvišanje števila uradnikov. Po izjavi fin. ministra v skupščinskem finančnem odboru se zviša število uradništva v novem proračunu za leto 1938./39. skupno za 6999 uslužbencev. Od tega števila bo na novo nastavljenih v resortu fin. ministrstva 1469 oseb, v prosvetnem ministrstvu 1445, v notranjem ministrstvu 1322, v justičnem ministrstvu 1055, v vojnem ministrstvu 779, v prometnem ministrstvu 554, v poštne ministru 337, v ministrstvu za gozdove in rudnike 300, v ministrstvu za socialno politiko in ljudsko zdravje 401 uslužbenec, ostala nova službena mesta se razdele na druga ministrstva. Po letošnjem državnem proračunu je v naši državi skupaj 208.752 državnih uslužbencev, v prihodnjem proračunu jih bo torej 215.751.

Obleke kemično čisti, barva, plisira in lika tovarna J. O. S. REICH.

Zvišanje osebnih kreditov. Po predlogu novega državnega proračuna je določen povišek 12 milijonov dinarjev za postavitev 500 novih učiteljev in 150 profesorjev, za razne potrebe bolnic in za postavitev 400 novih zdravnikov in bolničarjev pa 15 milijonov dinarjev. O zvišanju števila uradnikov poročamo pa spredaj.

Upokojenci čakajo. Članek, ki ga je pod tem naslovom objavil naš list dne 15. novembra, je zagrebški »Penzioner«, glasilo ondotne upokojeniške organizacije, objavil v prevodu kot uvodnik svoje 22. številke od 25. novembra.

Železniški uradniki in peta skupina. »Glasnik železničara i brodar« je objavil članek, ki obravnava vprašanje napredovanja železniških uradnikov v V. skupino. Starejši železniški uradniki, ki imajo srednješolsko maturo, se pritožujejo zaradi nenakosti, ker jim po posebnih predpisih gre pravica do V. položajne skupine šele, ko dosežejo 50. leto starosti, medtem ko morejo njihovi tovariši v drugih upravnih resortih (kakor n. pr. v šolskem ali pri pošti) doseči V. skupino ne glede na starost, če le izpolnjujejo druge pogoje. Baje je že pripravljen za prihodnji fin. zakon poseben amandman, ki naj to izjemno in gotovo neutemeljeno določbo, ki hudo obremenjuje železniške uradnike s srednješolsko izobrazbo, sploh odpravi. V železniški službi je vsega skupaj okoli 6000 uradnikov, ki imajo srednješolsko maturo. Želeti bi bilo, da se ta nepotrebna ovira njihovem napredovanju kar najprej odpravi.

F. P.:

Predbožične misli

Leto se nagiba h koncu, kmalu bo božič. Dan se je skrčil, da vstajamo zjutraj še v globoki temi in leži še mrak po ulicah, ko večina ljudi že hiti na delo. Megla se vlačijo po poljih, iz nje rosi droben dežek, vlažen sneg pokriva strehe. In vendar je prav ta pusti, temni in neprijetni letni čas doba svetlih in najbolj toplih praznikov. Toliko veselega, oživljajočega in jasnega nam obljublja to najkrajši in najtemnejši dnevi leta!

Že tedne pred božičem je opaziti to čudno veselo pričakovanje, ki vsako leto iznova razgiba ljudem duhove, da pričakujejo te dni kot obljubo nečesa edinstveno lepega, dragocenega in toplega. Leto za letom se vesele ljudje božiča, sprva kot otroci igrači in vsega kar prinašajo s seboj ti prazniki sprave in ljubezni, pozneje uživajo v spominih na mladost in doživljajo lastno srečo vnovič — in morebiti še globlje z otroki. In vendar vemo vsi prav dobro, da je treba, če hočemo občutiti božični mir tako, kakor si želimo, da je ta mir in ta blaženost že v nas samih. Prej ali slej spozna vsakdo, da more vzkliči sreča le v sončni in svetli notranjosti človeka, ki odseva od dobrote, lepote in pokojnosti. Spoznali bomo tudi, da darovi osrečujejo le, če prihajajo iz čistega in ljubečega srca, da je največja sreča v uživanju nad srečo drugih.

Zato mora vsakdo skrbeti, da ne ostane zapuščen in samotni, da skuša kar največim darovati vsaj del svoje lastne sreče. Prav v mračnih dneh pred božičem se ljudje še posebno trudijo, osrečiti kar naj-

več bližnjih. Primišljujejo, kaj naj store dobrega v tem času pričakovanja božičnega čara. Dobrodelnost slavi zato zdaj povsod po svetu največje zmagoslavje. V misli nase postajajo srca mehkejša, sočutje se budi, ljubezen do trpečih soljudi zmaguje nad sebičnostjo.

Kot val srčne toplote se razliva dobrodelnost v teh dneh po svetu. Seveda jih je mnogo, še premnogo, ki so revnejši od beračev navzlic vsem svojim milijonom, ker jih sebičnost slepi, da se sprašujejo ob vsakem opominu na dolžnosti srca: »Čemu neki, kaj pa imam jaz od tega?« To so nesrečniki, ki še niso nikoli občutili užitka v darovanju, ki ne poznajo slasti žrtvovanja, ki še niso okusili, kako sladek je občutek človeka, ki se daje drugim. To so reveži, ki stojijo sami zase, osamljeni na tem svetu, brez toplote, brez ljubezni, brez ljubeče sorodne duše — sami s svojo bolno skrbjo za lastno korist. Ti ubogi sebičnejši radi govore: »Saj bi rad dal, če bi toliko imel. Pa še zase nimam dovolj.« In pri tem so prepičani, da je ta pomislek opravičilo. Pozabljajo, kako majhne so prav za prav človekove potrebe in kako bi bili kedaj prej zadovoljni, če bi bili imeli le trohico tega, kar brez veselja uživajo danes. In pri tem so to navadno ljudje, ki imajo vsega dovolj, udoben tople dom, dobro obloženo mizo in vse kar spada k zadovoljnemu življenju, da o ljudeh, ki živijo v izobilju niti ne govorimo. In vendar vemo, kako skromni smo bili v željah še nedavno — recimo mizo med vojno. Kakšno nezasluženo razkošje nam je bil takrat kosček pšeničnega kruha ali kava s smetano in kruh z maslom. Malokoli starejših se še spominja teh let, ko sedla dan za dnem za pogrnjeno

mizo, mnogokrat brez prave potrebe in občutka lakote, kar nekako iz navade. Človek le prehitro pozablja vse hudo na svetu.

In vendar je še danes povsod, tudi pri nas, v naši neposredni bližini, mogoče pod isto streho enaka revščina, enako pomanjkanje, kakor je takrat trlo nas vse in se nam zdelo kar neznosno. Koliko je še danes ljudi, ki ne vedo, kaj bodo jedli drugi dan, koliko jih je, ki nimajo dati otrokom kruha, da bi se ga do sitega najedli, koliko jih je, ki nimajo poštenega stanovanja, ne dela ne zaslužka. »Zmeraj so bili reveži na svetu in bodo zmeraj!« pravi hladni sebičnejši. Kaj mu mar tuje gorje, ne gane ga revščina soljudi. Ne gane ga tudi misel, da rodi trajna revščina nezadovoljstvo, to pa upor. Ta nesmiselna in nečloveška sebičnost je rodila neštevilne krvave revolucije, ki so poglale cele dežele in narode v nesrečo in propast.

Rešitev je v nas samih. Če se bodo ljudje zavedli, da sta plemenitost in dobrotu poglobitvi znak slehernega ustvarjenega bitja na svetu, ne bo več teh do neba kričečih razlik med ljudmi, med katerimi milijoni stradajo in poginjajo, da si peščica zbira bajna bogastva. Treba je, da vsi ljudje prislusnejo klicu, ki prihaja z betlehemskega poljan, da slede zvezdi rešitve in pomagajo pri obnovenem delu. Duh dobrega mora zmagati, da bodo vsi ljudje postali ena družina, kjer bo dela in kruha za vse, ki so dobre volje. Svet in usodo narodov ne oblikujejo vojskovodje in politiki, ampak duh, ki prešinja ljudi in ki tajno ravna usodo ljudstev. In prav ta neumrljivi duh dobrega je tisto gibal, ki ustvarja trajnejše podlage človeški dru-

žbi od krvavih zmag na bojiščih in na videz še uspešnejših diplomatskih spletk.

Zato naj vsi, ki le količkaj morejo, v tem lepem božičnem času skušajo prižgati si v srcih žareč ogenj ljubezni in plemenite dobrote, ki bo s svetil daleč naokoli in ki ne bo nikdar več ugasnil. Čeprav nas siva vsakdanost zagrne s svojo enolično borbo za obstanek, naj ostane vsem vse leto prav do prihodnjega božiča spet tako toplo in mehko pri duši, kakor na sam božični večer. Saj to je tajnost vsake resnične ljubezni, da nikdar ne presahne, da se neprestano oplojujoča razliva v vse smeri in da je zmeraj močnejša in obilnejša. Kako srečno in blagoslovljeno bi bilo tako leto, če bi vsi ljudje vsaj malo te srčne toplote ohranili tudi potem, ko minejo božični prazniki. Saj za pravo dobrodelnost in usmiljenje ni treba bogve kakšnih žrtev. Najmanjša lučka, ki jo v srcu sočloveka prižge dober človek v teh motnih in žalostnih časih in ki sveti morebiti samo temu edinemu, je prav tako važna in osrečujejoča, kakor grmada, ki greje množico. Saj bo vsak že vnaprej poplačan: sreče, ki jo daje izkazovanje dobrega, ni mogoče preplačati. Zato naj vsakdo skuša kolikor mu je dano, tešiti gorje soljudem, ki so nesrečni in revni in jim prinesiti v njihovo mračno življenje vsaj ob teh praznikih miru odrešujoč žarek luči in toplote. Vsi pa verujmo v moč dobrote, v duha dobrega, ki bo navzlic vsemu videzu končno le zmagal in vse zlo iztrebil s sveta. Zakaj dobrota je največja sila, ki premika gore, ki gradi in oživlja. Duh uničevanja, ki danes straši po svetu, bo uničen šele tedaj, in mir bo zavladal med narodi, ko bodo res vsi ljudje dobre volje.

Upokojenec

Novo ime upokojske organizacije. Na zadnjem izrednem obnem zboru ljubljanskega upokojskega društva so zborovalci sklenili, naj se organizacija imenuje odslej »Banovinsko društvo državnih in samoupravnih upokojencev za dravsko banovino v Ljubljani«. Ta sklep je bil sprejet potem, ko je društveni predsednik pojasnil, da so odposlanci upokojskih organizacij na zadnjem posvetovanju v Zagrebu sklenili, naj se že obstoječa banovinska društva upokojencev odslej tudi v naslovu označijo kot »banovinska« društva.

Ljubljanski upokojenci o potrebi zvišanja prejemkov. Društvo drž. upokojencev za dravsko banovino v Ljubljani je na izrednem obnem zboru dne 14. novembra sprejelo daljšo resolucijo, iz katere posnemamo: »Apeliramo v imenu 3000 organiziranih upokojencev dravske banovine na človekoljubnost merodajnih faktorjev, da se opisana očitna krivica čimprej popravi, in to s pravično razdelitvijo razpoložljivih sredstev tako na aktivne, kakor na upokojene drž. uslužbence, ter zato zahtevamo in prosimo, da se kot obljubljeni »prva etapa« popravljanja našega obče bednega položaja sedaj vrne upokojencem vsaj to, kar se jim je vzelo leta 1935. Staroupokojencem pa naj se kot materialno najslabšim povišajo pokojninski prejemki, presojajoč s stališča, da se večji del pokojninskih prejemkov tudi s poviškom v tej ali oni obliki itak vrača v državno blagajno.«

Bolniški sklad zagrebških upokojencev. Svoj čas smo poročali, da je zagrebška upokojska organizacija sklenila, da ustanovi bolniško blagajno za tiste svoje člane, ki žive v Zagrebu, toda le pod pogojem, da društvo ne prevzame nobene gmotne obveznosti za to blagajno. Kesneje je društvo, ker se je medtem iz članov društva ustanovila že popolnoma samostojna bolniška blagajna, ki se ni hotela vrniti v okrilje društva, sklenilo, da takoj prične s pripravi za ustanovitev lastnega bolniškega sklada. Ta bo v formalnem pogledu društvena sekcija, v gmotnem pogledu pa popolnoma samostojen.

Obresti od vrnjenih prispevkov za pokojninski sklad. O tem vprašanju je fin. ministrstvo izdalo pojasnilo št. 47.152/I od 26. decembra 1936., ki se glasi: »Na vprašanje, kako je računati obresti, kadar se vračajo prispevki iz uradn. pokojninskega sklada na podlagi 3. odst. § 133. ur. zak. in 3. odst. § 139. zak. o drž. prometnem osebju, dajem naslednje pojasnilo: Obresti, ki se po § 142. ur. zak. in po § 148. zak. o drž. prom. osebju morajo plačati, kadar se vrača prispevek, se računajo od dne, ko je vlagatelj predložil zahtevo za povrnitev prispevkov po določbah § 140. ur. zakona in § 146. zak. o drž. prom. osebju, ne pa od dne prestopa službe. To zato, ker je uradniški pokojninski sklad samostojna pravna oseba, in se, ker ni izrečnega predpisa v uradniškem zakonu in v zakonu o drž. prom. osebju glede računanja obresti od vrnjenih prispevkov, mora postopati skladno s § 887. državlanskega (gradjanskega) zakonika.« — To pojasnilo je vzela glavna kontrola brez pripombe na znanje na svoji splošni seji od 12. januarja 1937, št. 97.

Gibanje upokojencev v Sarajevu. Na izrednem obnem zboru sarajevske organizacije upokojencev v drinski banovini so sprejeli posebno resolucijo o nujnosti zvišanja upokojskih prejemkov. Ministrskemu predsedniku so poslali brzojavko, iz katere posnemamo: »Ker so naše osebne doklade znižane enako kakor aktivnim uslužbencem, prosimo, kar zahteva tudi socialna pravičnost, da se iste tudi nam v enaki meri zvišajo, ker življenje za upokojence ni cenejše, kakor je za aktivne uslužbenke. Upamo, da se bo ta očitna krivica nasproti nam v naše popolno zadovoljstvo hitro popravila.«

Razpust društva upokojencev. Banska uprava v Sarajevu je izdala odločbo, s katero je razpustila društvo upokojencev v

Iz organizacij

Društvo sodnih izvršiteljev kraljevine Jugoslavije s sedežem v Ljubljani je poslalo deputacijo v Beograd, da je intervenirala na odločujočih mestih v društvenih zadevah. V odposlanstvu sta bila predsednik društva g. Ivan Stavec iz Ljubljane in predsednik sekcije v Splitu g. Ivo Stojić. Deputaciji je bilo obljubljeno, da se bodo upoštevale želje, navedene v izročeni spomenici. — Društvo izreka iskreno zahvalo vsem odločujočim činiteljem, ki so šli odposlanstvo na roko, ter so se trudili, da se sodno-izvršilnim organom popravi krivica, ki se jim je doslej delala pri raznih prevledah in razvrstitvah. Zato prosi društvo še za nadaljnjo pomoč in naklonjenost.

Položajni dodatek zvaničnikov finančne kontrole. Predsednik Združenja zvaničnikov fin. kontrole in urednik glasila iste organizacije »Finansijska kontrola«, g. Marijan Klobučar, je objavil v navedenem listu članek o položajni dokladi, ki naj se namesto terenske doklade, katero vsebuje baje načrt novega zakona o fin. kontroli, prizna zvaničnikom finančne kontrole. Pri tem omenja pisec, da imajo organi sorodnih strok že dalj časa slične položajne doklade. Tako prejemajo policijski stražniki in agenti po svojem posebnem zakonu službeno doklado, ki znaša po skupini do 300 dinarjev na mesec. Po zakonu o orožništvu gre prav tako orožnikom službena doklada po 100 do 200 din na mesec. Pri obeh strokah se ta doklada računa tudi v podlago za odmero pokojnine. Po poročilih se pa pravkar izdeluje nov zakon o orožništvu, ki določa orožnikom službeno položajno doklado, ki bo znašala po skupinah od 100 do 400 din na mesec. Zato gre tudi organom fin. kontrole slična položajna doklada, in sicer iz rednih proračunskih sredstev, medtem ko naj bi se njihova terenska doklada po načrtu izplačevala iz tihotapskega sklada, ki naj se ustanovi pri oddelku za finančno kontrolo fin. ministrstva. Po važnosti službe, po hudih in nevarnih dolžnostih fin. organov jim vsakekor pritičejo tudi enake pravice, kakor so priznane uslužbencem sorodnih strok.

Vseučiliški profesorji pri prosvetnem ministrstvu. Zastopstvo univerzitetnih pro-

fesorjev je predložilo novemu prosvetnemu ministru svoje poglobitve želje. Odposlanci so prosili ministra, naj z letošnjim fin. zakonom odpravi lanski amandman, po katerem ima prosvetni minister pravico vseučiliške profesorje, ki so dovršili 35 let službe ali 65. leto starosti, upokojiti tudi zoper njihovo voljo. Tudi naj se odpravijo določila o začetnih plačah profesorjev, asistentov in upravnov. Če le-ti preidejo v kako drugo javno službo, naj se jim univerzitetna leta priznajo brez omejitve. Prosvetni minister je obljubil, da se bo zavzel za navedene težnje.

Zborovanje banovinskih uslužbencev. V Ptuj so se dne 14. novembra zbrali odposlanci banovinskih uslužbencev iz vse Slovenije na širšo sejo upravnega odbora svoje organizacije. Zborovanje in konferenco delegatov, ki se je vršila že prejšnji večer, je vodil predsednik društva, g. višji inspektor Pirc. Na seji je bilo nad 100 odposlancev. Udeležila sta se je tudi ptujski župan in zastopnik okrajnega načelnika. Zborovalci so obravnavali ureditev posebnega podpornega sklada, nadalje delo društva za izvedbo bolniškega zavarovanja

Po svetu

Zvišanje plač na Ogrskem. Zadnjič so bili ogrskim uradnikom znižani službeni prejemki v letu 1933., in sicer za 5 %. Zdaj je madžarska vlada odločila, da se vsem drž. uslužbencem počenši od 1. januarja 1938 službeni prejemki zvišajo prav za isti znesek, t. j. za 5 %, tako da bodo odslej prejemali spet plače, kakršne so prejemali pred zadnjim znižanjem.

Zvišanje prejemkov železničarjev. V Belgiji so priznali železniškim uslužbencem zvišanje prejemkov za 5 %. Poročali smo že, da se v Belgiji določajo draginjske doklade avtomatsko po stanju indeksov cen. — Tudi na Švedskem so se avtomatsko zvišale železničarske draginjske doklade, ker je uveden isti sistem kot v Belgiji. Dosegle so zdaj 14 % temeljnih plač. — Uslužbenci železnice v Severni Ameriki so dosegli 6,5 % povišanje dosedanjih prejemkov. Družbe bodo morale zaradi teh

kakor tudi vprašanje zadružnega posmrtninskega zavarovanja. Seja je pokazala veliko solidarnost in stanovsko zavest banovinskih uslužbencev, hkrati pa vzorno agilnost njihove organizacije.

Iz Združenja železniških uradnikov. Sredi oktobra je štela navedena organizacija vsega skupaj že 1444 članov, to je za 15 več kot pred mesecem. Članstvo se deli na posamezne sekcije tako-le: Zagreb 483, Ljubljana 400, Beograd 358 in Sarajevo 203 članov. Število članstva stalno narašča.

Železničarji za učenje francoščine. Pri ljubljanskem oblastnem odboru UJNZB se je že sestal pripravljalni odbor za ustanovitev francoskega krožka z obširnimi delavnimi načrtom. Članom ljubljanske sekcije, ki bodo pristopili h krožku, bodo na razpolago razni francoski strokovni listi, pa tudi dnevnik in mesečniki ter različne strokovne in leposlovne knjige. Krožek bo priredil tečaje za učenje francoščine, gojil bo pa tudi dopisovanje s francoskimi stanovskimi tovariši. Slični krožki se ustanove pri vseh oblastnih odborih kakor tudi pri večjih podružnicah UJNZB.

zvišan izdati na leto skoro 30 milijonov dolarjev več za osebne izdatke, ki znašajo povprečno za vsakega uslužbenca nekaj manj kot pol dolarja. — Železniškim upokojencem na Francoskem so naknadno priznali doklade za otroke. Do dveh otrok prejme vsak upokojenec po 625 frankov na leto, za tretjega otroka 1400 frankov na leto, za vsakega nadaljnega otroka, ki še ni star 18 let, pa po 1700 frankov posebne doklade na leto.

Naslov »gospa« na Nemškem. Nemško notranje ministrstvo je odločilo, da smejo vse neomožene ženske v zasebnem življenju uporabljati zase naslov »gospa« brez nadaljnega, dasi niš poročene. Zato ni treba nobenega posebnega dovoljenja. Prav tako pa morejo neporočene matere zahtevati tudi od oblastev, da jih nazivajo z naslovom »gospa« tudi v službenem poslovanju, če tako željo izraziti na pristojnem policijskem oblastvu svojega bivališča. O tem se izda posebno potrdilo in se obveste tudi drugi uradi.

P. Uhl:

Slučaj

Preden je I. F. Smith, ravnatelj severnoameriškega bombaževega trusta nekako pred tremi leti umrl, je velel tik pred smrtjo poklicati še enkrat notarja. Že je le še s težavo dihal in govorjenje mu je povzročalo velike muke.

»V mladih letih sem doživel«, je rekel izvrševalcu svoje poslednje volje, »čudno zgodbo z nekim klobukom. Skratka, našel sem klobuk, nekega jutra, ko sem se vračal z dela. Takrat sem povelj posodo v nekem hotelu in sem moral pogostoma delati prav do zgodnjih jutranjih ur. Čakajte... zdi se mi, da bo že štirideset let tega. Vračal sem se torej v somraku domov in sem našel na sredi ceste v Chikagu ta klobuk. Potreboval sem ravno tedaj pokrivalo. Ni bil najlepši, pa tiste čase nisem bil posebno izbiren. Ko sem nosil klobuk že dobro leto, mi je padlo nekega dne v oči, da s tem pokrivalom ni vse v redu. Ogledal sem si ga natančneje. Kakor pri vsakem klobuku, če ga dolgo nosiš, je polagoma znoj prodril krog in krog nad krajevci in na ta način orisal temen rob okoli glave. Pri mojem klobuku je bil ta rob na enem mestu prekinjen z svetlo liso. Takole, pogledjte.« Bolnik je dvignil shujšano roko in orisal notarju okoli glave krog. »Razparal sem usnjato podlogo in našel v nji tesno zvit bankovec za sto dolarjev. Za denar sem si kupil glavnik, britve, vžigalice in patentne gumble. Po-

stal sem potujoč trgovčič. Tako sem začel. S pomočjo slučajja, kakor vidite.«

To je I. F. Smith povedal notarju, nato mu je pa dal svoj zadnji nalog, ki so ga vrinili v že prej sestavljeno oporoko. Notar je v znak pomisleka stresal z glavo. Zakaj v tem zadnjem dodatku k svoji poslednji volji je I. F. Smith postavil slučajja za izvršila svoje oporoke. Nato mu je omahnila glava in je umrl. Imel ni nobenih dedičev. Del premoženja je pripadel dobroteljnemu zavodom. —

Nekega jutra je sedel slučaj čisto na vrhu nekega nebotičnika sredi v ogromnem mestu New Yorku in motril gnečo kamna, človeških teles in strojev. Pogled mu je obstal na sredi Lincolnovega trga.

Glej, sredi trga je ležal klobuk. Ljudje so hiteli mimo njega, pekovski vajenec ga je pobral in ga vzel s seboj. »Ta ne bo pravil«, je zakričal slučaj doli iznad newyorških streh, pa nihče se ni zmenil zanj.

Fant je klobuk prodal nekemu uradniku. Uradnikova žena ga je temeljito skratčila in uradnik ga je nosil dobrih osem tednov. Potem mu pa ni bil več všeč. Podaril ga je svojemu svaku. Svaki je bil visoko letal in mu je bil klobuk preslab. Zato ga je dal svojemu sinčku, naj se igra z njim. Deček je snel trak s klobuka in si naredil ovratnico iz njega. Nato so vrgli klobuk na podstrešje.

Tam je ležal dolgih šest mesecev in prah ga je čez in čez pokrtil. Starinar ga je kupil z drugimi starimi ponošenimi oblekami. Pokril se je z njim in si utaknil

svojo čepico v žep. Hotel ga je seveda naprej prodati, toda to ni ugajalo slučajju. Poslal je veter, ki je potegnil po vsem New Yorku, odnesel starinarju klobuk in ga gnal po prašnih ulicah kar naprej, prav doli v luko. Tam se je ujel klobuk v klopiču starih ladijskih vrvi. Neki krmilar ga je pobral, ga lepo gladko skratčil in ga zabarantal s kurjačem z nekega parobroda za klobaso žvečilnega tobaka.

Kurjač ga je vzel s seboj v Nemčijo. Ko se je izkrcal, si ga je posadil na glavo. Precej je našel kurjač dva prijatelja. Leto dni se že niso videli. Tako ni trajalo dolgo, da so jim že osemnajstkrat prinesli žganje. Pri devetnajsti časi mu je padel klobuk z glave. Neka stara ženska ga je pobrala in ga odnesla svojemu sinu. Ta ga pa ni nikoli nosil, bil je bolan in preden je minilo leto, je umrl. Stara ženica ga pa ni zavrgla, ampak ga lepo shranila, nato ga je pa podarila svojemu nečaku.

Zdaj pa prav res ni bil več lep. Nečak je odšel v Berlin, da si poišče delo, pa ga ni našel. Obrusil si je podplate in pete, dela ni dobil. Žena je z otrokom zaman čakala na poročila od njega. Imel ni niti toliko denarja več, da bi si bil mogel kupiti znamko. Klobuk je pa ves ta čas neprenehoma nosil in kar priljubljen se mu je. Nekega večera se je sprl s tremi natrkanimi pajdaši in eden od njih mu je zbil klobuk z glave, da je odletel več metrov daleč. Stekel je za njim in ga pobral.

»Ta je pravil«, je zaklical slučaj, ki je ravno sedel na vrhu radijskega stolpa, kajti tod ni bilo tako visokih nebotični-

kov, kot v New Yorku. Možak ni vedel, kje bo prespal to noč. V strupenem decembrskem mrazu je taval po nočnih ulicah. Policijski uradnik se je zavzel zanj. Tako je prišel v zavetišče za brezdomce.

Ko je drugo jutro odhajal iz zavetišča, je opazil, da se je klobuk malce raztrgal. Skozi klobučevino se je svetlikalo nekaj belega. Košček papirja. Potegnil ga je izza podloge: »...proti predložitvi tega plačam do 1. januarja 19... znesek...« Sledila je blazno visoka vsota. Inozemski ček. Možak je mislil, da gre za neslano šalo, stopil je pa vendarle do prve banke, ki jo je mogel doseči peš. Uradnik ga je meril nezaupno od nog do glave. Papir so poslali k ravnatelju. Ravnatelj se je silovito razburil. Brzojavili so v New York. Možak je moral čakati. Čez dve uri je prišel sam gospod ravnatelj osebno v čakalnico k možaku, ki je ves razcapan in pošvedran sedel v veži. Zadremla je. In medtem, ko je spal, je postal bogat, zelo bogat človek.

Slučaj je pa prav takrat prišel mimo in se je nasmešnil.

★

Poravnajte naročnino!

Koliko stane najmanjša poraba življenjskih potrebščin?

Zaradi stalno naraščajoče druginje življenjskih potrebščin, nujno potrebnih za življenje, se pričakuje, da bodo nastopila razna mezdna gibanja. Stroškovnik, ki ga spodaj objavljamo, naj bi služil kot podlaga za zahteve po višjih, pravičnih me-

dah. Dostavila nam ga je Delavska zbornica. Stroškovnik je sestavljen po H. Benkovem sistemu na podlagi različnih anket, kuhinje v Delavski zbornici in cen na živilskem trgu v Ljubljani v zadnjih treh letih.

Mesečni stroški za samskega moškega

Potrebščine	1935	1936	1937	Višji izdatki od leta 1936
	din			
Hrana	199—	208-72	247-45	23-898 %
Obleka	109—	109—	109—	—
Stanovanje	300—	300—	300—	—
Kurjava in razsvetljava	67—	64-25	70-75	5-204 %
Mesečno	675—	681-97	727-20	29-102 %
Dodatek 10 %	67-50	68-20	72-72	—
Skupaj	742-50	750-17	799-92	—

Mesečni stroški za štiričlansko delavsko družino

Potrebščine	1935	1936	1937	Višji izdatki od leta 1936
	din			
Hrana	599-16	626-16	742-35	23-898 %
Obleka	283-40	283-40	283-40	—
Stanovanje	600—	600—	600—	—
Kurjava in razsvetljava	134-50	129-50	141-50	5-204 %
Mesečno	1617-06	1639-06	1767-25	29-102 %
Dodatek 10 %	161-70	163-90	176-72	—
Skupaj	1778-76	1802-96	1943-97	—

Z objavo tega stroškovnika bo mogoče ugotoviti točnost količine potrošnje, ki

ustreza dejanskim potrebam delavstva v Sloveniji.

(Iz »Delavske fronte«, Maribor.)

Nove knjige

»Mladika«, Zaključen je XVIII. letnik tega lepo urejanega družinskega lista. Na svojih 472 straneh je list zbral veliko število tehtnih prispevkov, ki ohranijo svojo vrednost tudi za prihodnost. Med lepimi slovnimi sodelovalci so mnoga splošno znana imena, saj so sodelovali med drugimi Fr. Bevk, Mara Husova, J. Jalen, B. Magajna, M. Malešič in Iv. Zorec. Poljudne spise so prispevali P. Kunaver in V. Steska, zlasti pa dr. A. Snoj, ki je pisal potopisne črtice iz Palestine. Med članki jih je več zelo zanimivih. Obravnavajo vprašanja iz zgodovine in zemljepisja, slovensko narodno blago je objavljala V. Möderndorfer, prav tako Iv. Šašel, o umetnosti so pisali P. Malec, H. Smrekar in M. Tome. List je sproti poročal o novih knjigah, objavljala poučne članke za dom in družino, posebna poglavja so pa namenjena gospodinjstvu in mladini. List je objavil veliko število skrbno

izbranih ilustracij, to pa reprodukcije slovenskih in tujih umetnikov, mnogo krajepisnih slik in umetniških fotografij. Tudi v zadnjem letniku je »Mladika« ohranila svoj dobri sloves res lepo urejanega družinskega mesečnika.

»Zdravje«. Vsebinsko osme številke tega odlično urejanega poljudno znanstvenega mesečnika: Deset zapovedi higiene. Sr. Tonka Jaklič: Pota zaščitne sestre. Dr. Živko Lapajne: Vpliv podnebja na naše zdravje. Kako so nekdanje zdravili. Ing. Lindtner: Higiena prehrane. Dr. Valentinčič-Petrovič: Korist sladkorja. Zdravilnost morske vode. Dr. L. Dojmi: »Čez mesec dni na potovanje...« Glasnik higienskih ustanov. Drobline. — Sledeči snopič, ki vsebuje dvojno številko 9-10, ima pa sledečo vsebino: Veliki možje. Dr. Živko Lapajne: Vpliv podnebja na naše zdravje. Sr. Tonka Jaklič: Pota zaščitne

sestre. Kako so nekdanje zdravili. Ing. Lindtner: Higiena prehrane. O, ti ljuba goveja juha. J. Jalen: Lov na komarje. Glavo kvišku — prsi ven! Dr. E. Mosbacher: Inhalirajte! Krči pri pisanju. Hipohonder. Glasnik higienskih ustanov. Drobline. — Opozorjamo naše bralce na ta zanimivi in poučni list, ki objavlja v vsaki številki mnogo praktičnih in koristnih člankov. — »Zdravje« se naroča pri upravnistvu v Ljubljani, Pred škofijo 1. Velja za vse leto 30 din. Edini slovenski zdravstveni mesečnik prav toplo priporočamo.

Zdravje

Šport in higiena.

Šport ima mnogo prednosti, pametni šport samo prednosti. Pelje nas na zrak, ki nam je tako zelo potreben; skoraj vse športne panoge — tenis, veslanje i. dr. — se vršijo na prostem, so igre gibanja, ki družijo prijetno s koristnim. Šport na prostem nam jemlje strah pred prehlajenjem in nam dovaja svetlobo in zrak neovirano do površine telesa, kjer vršita svoje ugodne vplive. To je velika korist športa. — So pa pri športu tudi še druge strani, senca pri obilici svetlobe. Igra in šport sta zmeraj neke vrste borba, in iz borbe postane lahko tekma, ki vodi skoraj zmeraj do prevelike izmere in do prevelikega napora. Častihlepnost, da hočemo biti povsod na prvem mestu, je odpustljiva; a tudi najpametnejši, ki se je športu vdal, navadno pozabi, da ni bog ve kako svetovno važen dogodek to, če ravno on žogo nadalje brcne ali pa če najhitreje smuča ali sanko ali vesla. Saj gremo pri igri že itak do skrajnosti, in če hoče kdo še več, se mora še bolj potruditi, mora uporabiti še več moči, in sicer trajno; kajti ostati mora zmeraj na višku in ne sme odnehati, ker ga sicer drugi prehitijo. Sledi torej prevelik napor in vsa tista oškodovanca, ki so z njim v zvezi. Srce in pljuča trpita pri tem največ. Zato pretirani šport ni priporočljiv, posebno pa tekme ne, vsaj za tiste ne, ki si hočejo ohraniti zdravje. Kdor se pa temu naravnemu zakonu noče pokoravati ali komur je šport poklic, ta se mora pač zavedati, da gre tako početje na rovaš njegovega zdravja. Volenti non fit iniuria: tistemu, ki hoče, se ne godi nobena krivica.

(»Zdravje«, Ljubljana.)

Naročajte »NAŠ GLAS«

HRANILNI IN POSOJILNI KONZORCIJ

Kreditna zadruga državnih uslužbencev v Ljubljani, Gajeva ulica št. 9 — v lastni hiši

Najstarejša kreditna zadruga v Jugoslaviji, ustanovljena leta 1874. Poštni čekovni račun št. 10.681. Telefon št. 3413. Posojila do Din 10.000— vsem javnim nameščencem po 7 % proti zaznambi na plačo na prvem mestu in poroštvo.

Krasne zavese v raznih barvah ravno kar dosepe! Zelo primerna darila za božič priporoča
Robert Goli
Ljubljana, Šelenburgova 3.

Tovariši

Kupujte pri trdkah, ki oglašujejo v »NAŠEM GLASU«! Kdor podpira nas, ga podpiramo mi!

Priporočamo tyrdko
M. Tičar, Ljubljana
za nakup vseh pisarniških in šolskih potrebščin.

Kr. dvorni dobavitelj

ANTON VERBIČ, Ljubljana

Delikatese Telefon 2673 Špecerija

Najnižje cene! Sveže blago! Skrbna postrežba!

TOVARN A VIDMAR

izdeluje dežnike, nogavice vseh vrst in svileni trikot-perilo

Trgovine: v Ljubljani, Pred Škofijo 19 in Prešernova ulica 20, Zagreb, Jurišićeva ulica 8 in Ilica 41a, Beograd, Kralja Milana 5, Novi Sad, Kralja Aleksandra 22

Prvovrstne kvalitete, nizke cene!

Zadruga državnih uslužbencev za nabavo potrebščin c. z. z o. z.

Ljubljana, Vodnikov trg št. 5 ♦ Telefon št. 2421

Širite
zadružno misel
med svojimi
tovariši!

Državni uslužbenci!

Vaša nakupovalnica mora biti edino zadružna prodajalna. V zalogi ima vedno sveže špecerijsko blago. Dostava na dom brezplačna. Preskrbuje kurivo, posreduje nakup manufakturnega blaga. Na zalogi ima vsakovrsten porcelan, emajlirano kuhinjsko posodo, jedilni pribor, ki ne rjavi, itd.